

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Veysel Eroğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Mustafa Hüsnü BOZKURT
Konya Milletvekili

Konya Kapalı Havzası'nda yer altı suları açısından en önemli sorun kaçak yollarla açılan üretim kuyularıdır. Alınan yasal önlemler ve uyarılara rağmen kaçak kuyu açımı devam etmekte olup, sayıları ve nitelikleri kesin olarak bilinmemektedir. Tüm bunlara uzun yıllardır devam eden kuraklık, DSİ tarafından belirtilen toprak ve su kaynaklarına göre ürün planlaması yapılmamış olması, arazi toplulaştırmanın yaygınlaşmaması, su tasarrufu bilincinin gelişmemesi de eklenince havzada tehlike çanları çalmaya başlamıştır.

Uzmanlar, acil önlem alınmadığı takdirde nehir sularından faydalanma olasılığının tamamen kaybolacağını, susuzluk baş göstereceği için çok pahalı arıtma projelerinin devreye girmesinin kaçınılmaz olacağını dile getirmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) 13/2/2011 tarihinde 6111 sayılı kanuna 126. madde eklenerek 167 sayılı Yer altı Suları Kanunu'nun "Arama belgesine dayanarak arazisinde yeraltı suyu bulunan kimse, bu suyu kullanabilir. Ancak bir ay içinde Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğüne müracaat ederek kullanma belgesi alır." hükmüne ek fıkra eklenerek, yeni açılan su kuyularına ölçüm sistemleri kurulmadan kullanma belgesi verilemeyeceği, yine 6111 sayılı kanuna 127. madde eklenerek 167 sayılı Yer altı Suları Kanunu'na Geçici 2. madde ile "Bugüne kadar açılmış kuyulara da 13.02.2013 tarihine kadar ölçüm sistemi kurulması gerektiği, aksi taktirde kullanma belgelerinin iptal edilerek kuyuların kapatılacağı" hükmü konmuştur. Ne var ki aradan geçen 5 yıllık sürede 2008 envanterine göre kuyu sayısının sadece %4 'ünde ölçüm sistemleri uygulanabilmiştir. Oysa ki DSİ 4. Bölge müdürlüğü tarafından yapılan 2008 envanter çalışmaları esnasında sayılamayan çok sayıda belgesiz kuyu olduğu, envanterin hazırlanmasından sonra da belgesiz kuyu açımalarının devam ettiği, yıllık ortalama 5 ila 6 bin yeni kuyu açıldığı dile getirilmektedir. Fenni mesullerin yaptığı belgesiz kuyu sayısının DSİ tarafından tespit edilenden çok daha fazla olduğu, bazı bölgelerde hiç sayım yapılmadığı belirtilmektedir. Kuyu yerlerinin tespiti için önerilen uzaktan algılama yöntemlerinin sahadaki sondaj makineleri yüzünden tespit edilmesinin mümkün olmadığı ifade edilmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda, 2008 yılından beri envanter çalışması yapılmamasının gerekçesi nedir; elinizdeki bilgiler ışığında havzada kaç adet kaçak kuyu vardır?

2016 yılı itibariyle Konya Kapalı Havzasında kaç adet kaçak kuyu olduğunun tespiti amacıyla kuyu tespit çalışmalarının DSİ yetkililerince yerinde yapılması düşünülmekte midir?

- 2) Konya Kapalı Havzası'nda tarımsal yapılar için elektrik abonelik başvuruları yapıldığı ve "Depo Ruhsatı" olarak bilinen bu yöntem ile belgesiz kuyulara enerji sağlandığı dile getirilmektedir. Bu sorunun önüne geçmek için havzadaki sondaj makinelerinin ruhsatlandırılması ve kontrol takip sistemi takılma zorunluluğu ve makinelerin çalışabilmesi için DSİ'den yeterlilik alma zorunluluğu getirilmesi düşünülmekte midir? Bir diğer önlem olarak, tarımsal yapı elektrik abonelikleri için kullanılacak enerjinin sınırlandırılması düşünülmekte midir?
- 3) Yürürlükteki mevzuata göre, sahadaki arama ve kullanma belgeleri fenni mesuller tarafından yapılmaktadır. Ne var ki Yeraltı Suyu (YAS) Eylem Planı'nda yer almamasına rağmen, DSİ yetkililerinde iş akış şemasına "Sayaç takılan kuyuların çekim miktarlarının kontrolü ve havzada tekrar izinsiz kuyu açılmamasının sağlanması gibi hizmetlerin ihale edilerek yaptırılması" ifadesi eklendiği, bunun da arama ve kullanma hizmetlerinin de ihale edileceği algısı yarattığı dile getirilmektedir. Nitekim DSİ yetkililerinin sahada yürütülecek tüm faaliyetlerin büyük bölümünün ihale ile yüklenici firma tarafından yapılacağını ifade ettiği belirtilmektedir. Böyle bir durumda, fenni mesuliyet yapan jeoloji mühendisleri işsiz kalacak, Konya, Niğde, Aksaray ve Karaman'da faaliyet gösteren 90 büro işlevsiz kalacağı için kapanacaktır. Bu doğrultuda, YAS Elem Planı İş Akış Şeması'na bahsi geçen ifadenin eklendiği, havzadaki tüm çalışmaların ihale edileceği doğru mudur; bununla ilgili kamuoyuna açıklama yapılması düşünülmekte midir?